

Halvdelen af Tilskuddet er betinget paa denne Maade, og de fleste af de Skoler, der ikke ere forpligtede til at uddele Fripladser, gøre dog dette af egen Drift i betydeligt Omfang. Den Forøgelse af Fretbensen, som Skolerne kunne vente at opnaa gennem et større Antal Fripladser, vil formentlig kunne holde dem stadesløse i økonomisk Henseende, medens Befolkningen selvfølgelig i højere Grad vil komme til at høste Gavn af Undervisningen.

Bidrag fra vedkommende Kommune eller Amt til de private Skoler ere allerede i mange Tilfælde, med forholdsvis større eller mindre Beløb, gjorte til Betingelse for Statens Understøttelse. Hvor dette ikke er Tilfældet, er det dog, som det vil fremgaa af Anmærkningerne til den paagældende Konto i Finanslovforslaget, den faktisk almindelige Regel, at Kommunerne yde ikke ubetydelige Bidrag til Skolerne, ligesom disse Bidrag ogsaa jævnlige ere langt højere end de i Bevillingen betingede. Naar fælles Regler om Statstilskuddene skulle gennemføres, maa der nødvendigvis i alle Tilfælde betinges et Tilskud fra Amt eller Kommune, og det vil formentlig kunne forsvares at fastsætte et vist fælles Minimum, skønt dette efter Omstændighederne maa blive et forholdsvis lavt Beløb. I det man har tænkt sig, at det kommunale Tilskud som almindelig Regel kan bestemmes til en Fjerdedel af Statens Tilskud, hvilket er betydeligt under det Beløb, som nu i mange Tilfælde fordres, har man herved for Øje, dels at Kommunerne i egen Interesse ville vedblive at yde Skolerne de samme Beløb som hidtil, dels at det, for saa vidt denne Forudsætning skulle bryde, vil staa Lovgivningsmagten frit for om fornødent at stærke sine Fordringer ved den aarlige Bevilling.

Det maa i denne Forbindelse bemærkes, at 2 Privatskoler i København, nemlig Døders Skole og N. Zahles Skoles Artiumskursus for Kvinder, efter deres særlige Stilling fremdeles maa undtages fra Fordringen om kommunale Tilskud. Paa den anden Side maa denne Fordring, paa Grund af de foreliggende Bestemmelser, vedligeholdes over for de særlig stillede kommunale Skoler i Hjørring og Thisted.

Statens Tilskud til Realskoler ere steds kun blevne ydede under den Forudsætning, at de kunde sætte vedkommende Skole i Stand til at arbejde sig op saaledes, at den kunde erholde Dimissionsret til Eksamen. Af flere Grunde finder man det rigtigt, at dette Djemed angives paa en bestemt Maade saaledes, at Skolen mister sit Tilskud, naar den ikke i Løbet af 2 Aar kan opnaa Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelseseksamen. Enkelte Undtagelser maa dog herved forbeholdes.

Ministeriet kan ikke anse det for forsvarligt strafs fra næste Finansaaars Begyndelse at gøre alle de ovennævnte Fordringer gældende i deres fulde Omfang; men man formener dog, at det uden Fare for en øjeblikkelig Forrykkelse i Skolernes økonomiske Stilling ved en Tilføjeelse i Finanslovforslagets Tekst kan gøres til Betingelse for de her omhandlede Bevillinger:

at alle private Skoler, der nyde 1,000 Kr. eller derover i Statstilskud, anvende Halvdelen af dette til Fripladser, og at den Del af de mindre Tilskud, som overstiger 500 Kr., anvendes i samme Djemed, og

at Tilskuddet til de private Skoler, med de ovennævnte 2 Undtagelser, betinges af, at Kommune og Amt bidrage med et Beløb, der mindst svarer til en Fjerdedel af Statens Tilskud.

Ved Meddelelsen om den eventuelle Bevilling for 1893—94 agter man derhos at tilkendegive Skolerne, med de Undtagelser, som maatte vise sig nødvendige, at de foran angivne Betingelser for Ydelsen af Tilskud ville træde i Kraft i deres fulde Udstrækning fra Begyndelsen af Finansaaret 1896—97, og særlig at tilkendegive de Skoler, der ikke have Dimissionsret, at deres Tilskud for Finansaaret 1895—96 vil bortfalde, naar de ikke inden 1ste Maj 1895 have opnaaet Dimissionsret.

I Forbindelse med det ovenanførte maa bemærkes, at det for at sikre en i Tidens Længde retfærdig Fordeling af Statens Tilskud, saa vidt skønnes, vil være hensigtsmæssigt at foretage en periodisk Revision af disse, formentlig hvert 3die Aar. Hertil vil kræves en omhyggelig Underjøgelse af Skolernes Forhold i forskellige Retninger, og baade af denne og af andre, Undervisningen særlig vedkommende, Grunde vil det uden Tvivl vise sig nødvendigt at stille Realskolerne under et mere omfattende Statstilsyn end det nu værende.